

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНФОРМАЦІЙНО-
АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР МЕДИЧНОЇ СТАТИСТИКИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

вул. Новосільна, 1, м. Дніпро, 49000, тел.: (056) 722-24-12, 722-24-36, 722-24-61
e-mail: rphc_dp@statinfo.com.ua, код згідно з ЄДРПОУ 01985110

26.03.2024/ № 346/02-09/04 На № _____ від _____ 20__ р.

Керівникам
міських, селищних, сільських
територіальних громад
Дніпропетровської області

Координаторам з питань
громадського здоров'я

Шановні колеги!

Засвідчуємо Вам свою повагу і з нагоди Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом надаємо інформацію для використання в роботі.

Чому сьогодні актуальна тема туберкульозу?

Сьогодні в нашій країні ми можемо бачити наслідки епідемії туберкульозу. Незважаючи на суттєве зниження показників захворюваності ситуація залишається складною і на неї негативно впливає військова агресія росії.

За даними ДУ «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» у 2023 році кількість уперше зареєстрованих в Україні захворювань на туберкульоз (ТБ), включно з його рецидивами, становила 19 851, або 48,4 на 100 000 населення, що на **7,3% більше** аналогічного показника 2022 року (18 510, або 45,1 на 100 000 населення).

Показник захворюваності на ТБ серед дітей 0–14 років склав 10,4 на 100 000 дитячого населення (в абсолютних значеннях — 639 випадків, що становить 3,2% від загальної кількості зареєстрованих випадків ТБ у 2023 році), що **більше на 40,5%** порівняно з показником 2022 року (7,4 на 100 000 дитячого населення). Збільшення захворюваності на туберкульоз серед дітей 0–14 років у 2023 році тісно пов'язане з погіршенням епідемічної ситуації серед дорослих.

Показник захворюваності на ТБ серед підлітків (15–17 років включно) **збільшився на 55,3%** — із 10,3 до 16,0 на 100 000 осіб відповідної вікової групи (196 випадків у 2023 році проти 127 — у 2022).

Захворюваність на активний туберкульоз у поєднанні з хворобою, зумовленою вірусом імунодефіциту людини, порівняно з 2022 роком **збільшилася на 5,1%** і становить 8,2 на 100 000 населення (3 350 випадків захворювання на ТБ/ВІЛ у 2023 році проти 3 191 — у 2022).

Захворюваність на туберкульоз серед працівників закладів охорони здоров'я України у 2023 році **збільшилася до 156 осіб** (2022: 148).

Дніпропетровська області за показником захворюваності на активний туберкульоз, включно з рецидивами серед «лідерів» в Україні у 2023 році, займає 3 місце:

Що таке туберкульоз?

Туберкульоз — інфекційна хвороба, яку спричиняють мікобактерії туберкульозу. Збудник туберкульозу - паличка Коха стійка у зовнішньому середовищі. В мокротинні хворого на туберкульоз вона залишається життєздатною до 5-6 місяців, а у висушеному стані – роками і десятиліттями. Але Кипіння вбиває мікобактерію за 15 хв., а сонячне світло нищить її за 30хв.

Як передається хвороба?

Найбільш поширеним є туберкульоз легень і передається переважно від людини, яка має відкриту форму ТБ – виділяє мікобактерії під час кашлю, розмови, чхання. Ризик інфікування залежить як від тривалості та інтенсивності контакту, так і від стану імунної системи.

Хто має вищий ризик розвитку туберкульозу?

Людина може захворіти на туберкульоз у будь-якому віці, проте у деяких ризик виникнення є більшим, а саме:

- особи, які контактують із хворими на туберкульоз;
- ВІЛ – інфіковані та хворі на СНІД;
- курці, особи, що зловживають алкоголем чи вживають наркотики;
- іммігранти та біженці з регіонів із високою захворюваністю на туберкульоз;
- особи, що перебувають за межею бідності, безробітні, особи без визначеного місця проживання;
- особи, які перебувають або звільнені з установ виконання покарань;
- діти та підлітки через вікову недосконалість імунної системи.

Ознаки захворювання:

- слабкість;
- втомлюваність;
- пітливість, особливо вночі;
- тривалий, протягом трьох і більше тижнів кашель з виділенням мокротиння чи без нього;
- втрата ваги;
- лихоманка, частіше з $t\ 37,0-37,5^{\circ}\text{C}$.

Як діагностують туберкульоз в Україні?

Для діагностики сімейний лікар проводить скринінг та опитування і за результатами, у разі необхідності — скеровує пацієнта на радіологічне обстеження та обстеження мокротиння чи іншого біологічного матеріалу. Також сімейний лікар може призначити дообстеження у фтизіатра, адже саме фтизіатр встановлює діагноз «туберкульоз». Фтизіатр визначає необхідність додаткового обстеження — бронхоскопії, комп'ютерної томографії. За направленням лікаря такі обстеження безоплатні.

Онлайн-анкетування щодо ризику розвитку туберкульозу: <https://tbtest.phc.org.ua>.

Лікування.

Лікування буде швидшим і легшим, якщо вчасно розпочати й регулярно приймати призначені медикаменти, а також дотримуватися всіх рекомендацій лікаря. Переривати розпочате лікування в жодному випадку не можна! В Україні лікування протитуберкульозними препаратами — безоплатне!

Як вберегтися від туберкульозу?

Найдієвішим методом профілактики тяжких, генералізованих форм туберкульозу, таких як туберкульозний менінгіт і міліарний туберкульоз серед дітей визнано щеплення вакциною БЦЖ, яке проводять в пологовому будинку. А потім роблять повторні щеплення в 7 та 14 років.

Найкраща профілактика туберкульозу – здоровий спосіб життя:

- ✓ відмовтеся від шкідливих звичок. Встановлено, що із 100 хворих туберкульозом легенів курили 95;
- ✓ дотримуйтеся правил особистої гігієни, утримуйте житло в чистоті;
- ✓ повноцінно харчуйтеся;
- ✓ дотримуйтеся активного способу життя;
- ✓ частіше спілкуйтеся з природою.

Вдячні за порозуміння та співпрацю. Тільки сумісна робота допоможе досягнути найкращих результатів.

З повагою,

Директор

Наталія ГАРМАШ

Чернякова Тетяна 067-520-81-61